

Naš List

Neodvisno politično glasilo za Slovence

Izhaja vsak petek, ako je ta dan praznik pa dan poprej. Velja za celo leto 8 K, za pol leta 4 K, za četrt leta 2 K. — Naročnina se plačuje vnaprej, na naročbe brez istočasno vposiane naročnine se ne ozira. — Posamezne številke po trafikah po 10 v. Pošilja se tudi „Slov. Gospodinja“ posebej.

Z mesečno prilogo
Slovenska Gospodinja

Dopisi naj se pošiljajo na naslov: Uredništvo „Našega Lista“ v Ljubljani. Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo je v Kamniku, kamor naj se izvoli pošiljati naročnino in reklamacije. — Oglasi se računajo tristoletna petit-vrsta po 12, 10 in 8 vin. za 1-, 2- oz. 3krat, za večkrat izdatno znižane cene.

Vsebina: Ustavodajni parlament. — V. Vsesokolski zlet v Pragi. — Rusko pismo. — Politični pregled. — Štajersko: Narodno vprašanje na Štajerskem. — Spodnještajerska politika nekdanj in danes. Razno. — Koroško: Razno. — Primorsko: Istra se budi. Razno. — Kranjsko: Ljubljana — slovenska metropola. Razno. — Raznoterosti. — Gospodarstvo. — Socijalno gibanje. — O štrajkih. Razno. Podlistek: Moja smrt. — Ženska lepota.

Ustavodajni parlament.

Sedanja avstrijska ustava, ki sloni na dualizmu, ni obrodila onih sadov, ki jih je vlada na Dunaju pričakovala, ko je pred 40. leti cesar razdelil naše cesarstvo v avstrijsko in ogrsko polovico. Danes se dualizem bliža razpadu, Magjari o njem nočejo več slišati, ker se hočejo popolnoma odtrgati od Avstrije, zato je morda blizu čas, ko bo dunajski parlament res dal novo ustavo avstrijskim narodom. To je sicer res že v programu socijalne demokracije, a stvar ostane pri njih samo na papirju.

Avstrija je sedaj razdeljena na dvoje na korist dveh narodnosti, t. j. Nemcev in Madžarov, ki pa jih je manj kot ostalih narodov v Avstriji. Drugi narodi, v prvi vrsti slovanski so izročeni pri nas v oblast Nemcem, na Ogrskem pa v milost in nemilost Magjarom. To stanje je tako poniževalno in nenaravno, ker ubija narodom samostojnost in jih ovira v razvoju, da mora nehati prej ali slej. S sedanjo ustavo Avstrija ne more napredovati, da, celo ne obstajati. Zato zahtevamo in pričakujemo Slovenci od novega parlamenta, da bo res postavodajalen, ki bo razdelil Avstrijo v zvezo svobodnih narodov, ki nam bo dal narodno avtonomijo.

Kaj pomeni narodna avtonomija? Eni si predstavljajo narodno avtonomijo na ta način, da se uvadejo po vseh jezikovno mešanih de-

želah narodne kurije, ki naj odločujejo gledé šolstva. Drugi spet hočejo imeti narodno avtonomijo izvedeno tako, da se vsa država razdeli nanovo po narodnostih, torej v etnografične ce-
le. Slovenci se ne moremo ogrevati za narodne kurije, ker nam tudi po njih narodni napredek ni zagotovljen, a razdelitev Avstrije na razne narodnostne kose je neizvedljiva. Pomislimo le na mnoge nemške jezične otoke po slovenskih deželah! Pri nas se nahaja mnogo krajev, ki niso ne nemški, ne slovenski, a imajo slučajno nemško občinsko upravo. Ali naj jih torej izločimo iz slovenskega narodnega telesa in priključimo nemškim pokrajinam?

Zato zori med slovenskimi politiki ideja, da moramo delati na to, da se razdeli Avstrija v federativne države, ki bi bile med seboj in do krone v istem razmerju kot sedaj Avstrija in Ogrska. Saj so vse slovenske dežele tvorile svoječasno politično celoto, namreč korotansko kneževino ali Karantanijo, ki je obsegala današnjo Koroško, Goriško, Kranjsko in Štajersko. In l. 1809 je Napoleon ustanovil takoimenovano ilirsko kraljestvo, ki je obsegalo poleg stare Karantanije še Hrvasko in Dalmacijo.

Naš cilj je torej s tem odkazan: Zahtevamo obnovitev ilirskega kraljestva.

Obnovljena Avstrija naj se razdeli v „Federirane avstrijske države“, ki naj so:

1. „Združene nemške dežele“. 2. „Češko kraljestvo“, obsegajoče Češko, Moravsko, Šlezijo. 3. Gališko kraljestvo, obsegajoče sedanjo Galicijo in Bukovino. 4. Ogrsko kraljestvo, ki naj se razdeli v dežele: Sedmograško, Severno Ogrsko, Panonijo, Banat in vzhodno Ogrsko. 5. Ilirsko kraljestvo, obsegajoče kraljestva Slavonijo in Hrvasko, Dalmacijo in Primorsko, Veliko Kranjsko (Kranjsko, slov. Štajersko in Koroško);

zabili, in ki ni šel v rob krste, temveč je ven molel. Bil je zelo dolg in špičast. Glavica je tičala v pokrovu, a čutil sem, da prav rahlo. Od tega trenutka sem imel samo eno misel, samo eno željo. Hotel, moral sem imeti žebelj. Začel sem ga majati semintja. A nič se ni udal, bilo je težko, dolgotrajno delo. Gibal sem nekaj časa z eno, pa zopet z drugo roko, ker sta se hitro utrudili, posebno levica, ki je nerodno ležala. Ko sem tako delal z vso naglico, je vstal v moji glavi cel načrt: Od tega žebelja mi je morala priti rešitev, in moral sem ga imeti. Toda ali bo še čas? Ali ne bom prej obnemogel? Lakota me je trpinčila, in večkrat sem moral ponehati, ker se me je lotila omotica, moje roke so bile slabe, moj duh se je mešal. Lakota je bila popolnoma neznosna. Onih par kapljic, ki so pritekale iz male rane, sem vsesal in sedaj sem se vgriznil v ramo in sem pil, razvnet od bolečine in nanovo poživljen od gorke, ostre tekočine, ki je omočila moja hlepeča usta, željno svojo lastno kri. Potem sem začel zopet z obema rokama obdelavati žebelj, in slednjič se mi je posrečilo, da sem ga izruval.

Poslej sem veroval na uspeh. Moj načrt je bil preprost: Zabodel sem žebelj v pokrov in potegnil ž njim ravno črto, tako dolgo kot mo-

slednjič kot nevtralnno središče samostojno stolno mesto Dunaj.

Imenovane federirane države naj bi imele vsaka svojo skupno državno upravo, torej posebni državni parlament in ministrstvo, a vse države skupne delegacije na Dunaji. Kar se tiče „Ilirskega kraljestva“, bi se moralo raztezati tudi čez Bosno in Hercegovino, ker to zahteva njih naravna lega, njih narodni značaj in gospodarski interesi, ki so z Dalmacijo in Hrvasko v tesni zvezi.

Gotovo bode to federativno razdelitev Avstrije težko kedaj doseči, ali Slovenijo moramo vedno zahtevati, ker le potem nam je zagotovljen narodni obstoj.

V sedanjem ljudskem parlamentu bo prišla sprememba avstrijske ustave na dnevni red in tedaj je treba, da tudi Slovenci zavzamemo svoje stališče. Nemci in Madžari bi se naravno upirali tej razdelitvi, ker s tem je njihova oblast pri kraji, ali bodočnost Avstrije to zahteva.

V. Vsesokolski zlet v Pragi.

(28., 29. in 30. junija ter 1. in 2. julija 1907.)

Dr. Miroslav Tyrš, ustanovitelj Sokolstva Češkega, je hotel po vzgledu starih Grkov podati češkemu narodu vir, iz katerega bi zajemali Čehi pogum in ljubezen do domovine. Kakor je bila na Grškem telovadba splošna državljanska dolžnost, je hotel tudi, da bi cel češki narod se vnel za telovadbo, se krepil za boj, da bi postala češkemu narodu telovadba narodna last. Hotel je podati po vzgledu Grkov vzor češkega človeka — Sokola. Kajti Tyrš je bil prepričan, da tak narod, kakor je bil češki v njegovih časih, ni zmožen sebe braniti, da ti Čehi niso niti sence nekdanjih Čehov, Taboritov, da je to na-

goče, in to sem ponavljal, da je nastala globoka brazda. Roke so mi otrpnile, a delal sem trdovratno naprej, tako dolgo, dokler se mi ni zdelo, da je les dovolj globoko zarezan. Potem sem se obrnil, legel na trebuh, se vzdignil s kolena in komolei in se uprl z hrbtom in ledji s silo ob pokrov; pokal je, a ni se še razklal, brazda torej še ni bila dosti globoka. Moral sem leči zopet tako kot poprej, kar me je stalo dovolj truda, in delo se je začelo znova.

Slednjič sem zopet poskusil in topot z uspehom: Pokrov se je preklal podolgem!

Seveda s tem še dolgo nisem bil rešen, ali upanje je napolnilo moje srce. Nehal sem suvati in se nisem premaknil, v strahu, da se ne vdere zemlja in me ne zasuje. Namenil sem se, da se poslužim pokrova kot strehe, in sem skušal izkopati nekak rov v ilovici. Ali temu delu so se ustavile ogromne težkoče, težke prstene grude, ki so se kar naprej trgale, so bile deskam napotu, in se jih zato nisem mogel posluževati. Bilo je zastoj — nikdar več ne pridem na vrh, že so padale grude name, stiskale moj hrbtanec, zasipale mojo glavo. Tedaj se me je polotila groza znova, zopet sem legel, in ko sem se iztegnil, da se naslonim, se mi je dozdevalo, kot bi se spodnja deska, ki je skle-

Moja smrt.

Spisal E. Zola.

(Dalje.)

Ali nastopila je še druga muka: Mrazu in pomanjkanju zraka se je pridružila še lakota. Bil sem na tem, da omedlim od glada, in to je bilo neznosno.

Skozi luknjico, kjer sem prebil grčo, sem skušal dobiti s prsti drobce prsti, in to prst sem jedel, kar pa je le povečalo mojo bolečino. — Vgriznil sem se v roko, a nisem se upal do krvi in sesal sem le svojo kožo z divjo poželjivostjo, da bi zasadi zob vanjo.

O, kako sem sedaj, ob tej uri, hrepenel po smrti! Vse svoje življenje sem trepetal pred mrtvo praznino, in sedaj sem jo hotel, sedaj sem jo klical. Kako otročeje je bilo od mene, da sem se bal spanja brez sanj, večnosti, polne tišine in teme, ker z enim mahom in za vedno konča življenje. O, da bi mogel spat kot kamenje, razpasti v prah, nič več biti!

Moje roke so še nadalje mehanično otipavale krsto. Nenadoma sem se zbodel v levi palec, in lahka bolečina me je vzdramila. Kaj je bilo? S čim sem se zbodel? Iskal sem vnovič in našel žebelj, ki so ga mrliški hlapeci slabo

rod hlapcev, da je češki jezik izgnan iz družbe boljših ljudij, pahnjen med nižje sloje. Prišlo je tako daleč, da se je vsak boljši človek sramoval češki govoriti. . . . In v teh žalostnih časih je nastopil Tyrš. — L. 1862. je sklical s prijatelji ustanovni občni zbor Praškega Sokola. Veliko navdušenje je izzval ta klic. Od vseh strani so se zglasili k pristopu društva. Prišli so možje, ponudili službo domovini, o katerih se niti mislilo ni, da češki čutijo. — In ko je praški Sokol prvič nastopil, ko so Čehi prvič čuli češka povelja, videli po 300 Praških Sokolov delati peš izlete po češki zemlji po 7, 8 ur na dan, tedaj so si hoteli v vsakem kraju ustanoviti društvo Sokolsko. In tedaj je imel Tyrš ogromno dela, vzgojevati je moral vadiatelje, te prve sokolske delavce, ki so potem hodili od kraja do kraja, poučevali in vodili mlada Sokolska društva.

Z nekako mrzličavo delavnostjo so hiteli Čehi naprej. Že po 25 letnem delovanju je bilo na prvem zletu 1572 članov v kroju s 720 telovadeci.

Drugi zlet l. 1891. izkazuje že 5882 Sokolov v kroju, mej njimi 2734 telovadcev.

Tretjega zleta v l. 1895 se je udeležilo 7533 Sokolov v kroju, mej njimi 4287 telovadcev.

Četrti zlet leta 1901 se ponaša z udeležbo 11.000 Sokolov v kroju, mej njimi 6700 telovadcev.

Na letošnjem petem praškem zletu telovadi približno 10.000 telovadcev, v sprevedu pa bo stopalo kakih 25.000 Sokolov. Sokolsko telovadišče je največje, kar jih je sploh bilo kedaj. Na tribunah je prostora za 80.000 gledalcev. — Praško vežbališče je trikrat tako veliko nego stadion v Atenah, ki je še iz starih dob in kjer so bile lani olimpske igre. Zlet samnasebi je tudi največji gimnastični zlet. Pod tribunami, ki so do 20 metrov visoke, se nahajajo restavracije, kavarne, plesišča itd.

Nemal dokaz občudovanja vredne sokolske discipline je, da se vojaški krogi neizmerno zanimajo za ta zlet. Tako je praško korno poveljstvo kupilo na stroške erarja skoro vsem višjim častnikom praške posadke vstopnice na vežbališče. Celo dunajski generalštab je kupil nekoliko vstopnic in odposlal par častnikov. Pa tudi iz drugih držav so prišli častniki občudovati nastop Sokolstva.

Zlet je pridobil neizmerno na sijaju, ker so na njem oficijelno zastopana velika evropska mesta kakor: Moskva, Pariz, London, Bruselj itd. Iz Pariza je prišla deputacija 12 občinskih zastopnikov s županom na čelu. Ljubljanski, zagrebški in beligradski župan ob strani mestnih zastopnikov Pariza, Londona, Bruselja — je brezdvomno velikega pomena.

Največje zadoščenje za trud in delo sokolsko pa je, da so skoro vse večje evropske države na zletu oficijelno zastopane. Da to gotovim dunajskim kro-

gom ni všeč, je na dlani. In sicer so poslale Anglija, Rusija, Francija, Srbija, Bolgarija, Črna Gora, Švica in Nizozemsko svoje posebne odposlance. To je seveda za Sokolstvo velika pridobitev, katere pomen sega v bodočnost. Na zlet sta prišla češka ministra dr. Fort in dr. Pacak v sokolskem kroju.

Iz Amerike sta prišla dva oddelka čeških Sokolov. Iz Chikage so došli z zastavo, ki ima na eni strani belega češkega leva na rdečem polju, na drugi strani pa ameriškega orla. Oficijelni poset ameriškega sokolstva šteje 175 Sokolov, 153 Sokolice in 250 gostov.

Pa tudi Benjamin slovanskih narodov, lužiški Srb ne manjka na slavlju vseslovanstva. Iz Budiščina, duševnega središča lužiških Srbov, je prišel občinski svet v zgodovinskih krajih. 18 lužiško-srbskih občin je odposlalo deputacije. Slovenci so šli na zlet s posebnim vlakom.

Rusko pismo.

Peterburg, 21. junija.

„Okolo Rusije,“ kot imenujejo našo severno prestolico ob Nevi, se je skalilo, postalo je mračno, in črne strele odsevajo v njem, kar je car razgnal drugo dumo. Vročina diha od juga, a Peterburg je nemiren kot v mrzlici, tih je, a nikdo ne zaupa ne miru ne tišini.

Nagli razpust državne dume je presenetil Peterburžane. Pričakovali smo sicer tega, a upali smo, da ne pride. Car je razpustil dumo, ker mu je to nasvetoval ruski deželno-brambeni svet v posebni spomenici, kjer je temeljito dokazoval, da je še mogoče popolnoma zatreti sedanje revolucijsko gibanje v Rusiji s pomočjo ruske armade. Sedaj je še mogoče, ali kdo ve? Spomenico so izročili carju z opazko, da je treba poslati generale z najdalekosežnejšo močjo v razne vojaške okraje, da vodijo osebno celo akcijo. Ta predlog je car sprejel, ker je vplivala nanj z vso močjo nazadnjaška stranka na dvoru, češ, da je treba razgnati ošabne revolucionarce, da bo ves svet uvidel, koliko cenimo ruske parlamentarce, in koliko je v stanu storiti ruska državna дума, ta „govorilnja“ (klepetulja).

Nazadnjaška stranka bo sedaj v istem smislu delala naprej ter bo najprej skušala iztrebiti vse „škodljive elemente.“ In da paralizira izjave razpuščene dume in si zagotovi simpatije ruskega naroda, pošilja glašataje (glasnike) na vse strani Rusije, ki bodo propagirali „rusko stvar.“ Ti glasniki pojdejo zlasti na deželo, da „odpro kmetom oči, kaj se godi zdaj v sveti Rusiji, in da mužiku, (ruskemu kmetu), razlože, kakšna nevarnost je pretela matki Rusiji od razpuščene dume, ki je bila sestavljena skoro iz samih razbojnikov in nevernikov.“ Tem glasnikom bo dala vlada na pot dalekosežna pooblastila in jih bogato oddarila ter bodo po njenem mnenju mnogo pripomogli, da se pomirijo duhovi, in da bo vladi mogoče izpeljati njene namene.

Ženska lepota.

Pomenek. — Dagobert W.

(Konec.)

Grkinjam očitajo, da so izgubile svojo čisto antično kri in da so pravzaprav pogrčene Slovanke. Ali na otoke niso prodrli Slovani nikdar, in tu najdemo specifično grško, namreč ravno črto od čela in od nosa. Grkinje se lahko mirne vesti postavijo ob bok italijanskim lepoticam.

Iz Cirkassije, Georgije in Mingrelije izvira plemenski tip kavkaške lepote in poprej so dobivali odtam najbolj iskano haremsko blago za Stambul. Kot noč črni lasje, svetlo-plave oči, čudovito odsevajoče od strasti in otročje nedolžnosti zaeno, bleščee bela polt, visoko čelo, lepo oblikovan nos, rdeča usta stolujejo nad vitko postavu, ki jo ovija bela čadra. Enako Kavkazu stoji njegova hči na meji dveh svetov, Zapada in Iztoka. Ž njo se družijo Perzičanka z velikimi, nalik mandelnu oblikovanimi, vlažno se bleščee očmi, nad njimi obrvi, ki so na čelu zraščene. Polt je rjavkasta, prsa in boki široki, bujni lasje temnorjavi, njihov okrogli obraz slave pesniki kot lunin obraz.

Malo pred razpustom je došla carju vest, da so se na oklopnih „Sinop“ in „Tri svjatelja“ uprli mornarji, kar je samo pospešilo smrt dumi. O posameznostih tega revolucijskega gibanja ni mnogo znano, ali že sedaj je jasno, da je socij. demokratski vojaški odbor razvil živahno propagando na ladjah. V Sebastopolu se tiska vojaško-socijalistični list „Kasarma,“ ki ga v mnogobrojnih izvodih dele med mornarje. Poleg tega vplivajo tudi pisma, ki jih dobivajo mornarji od svojih sorodnikov, in v katerih niso opisane samo vse strahote lakote, temveč tudi vse samovolje „čina in soldateske“ (uradništva in vojaštva), silno nanje in so vzrok, da je moštvo na ladjah kar divje in zelo sprejemljivo za socijalistično propagando.

Druga дума je živela vsega sto in en dan, in pravijo, da je storila samomor. Treznejši poslanci ne obsojajo njenega razpusta, ker je bila дума nesposobna za vsako delo. Policija je zaprla večino obtoženih poslancev, glavnega krivca, posl. Ozolo, je vjela na Finlandskem kolodvoru, ko je vprav mislil pobegniti v inozemstvo.

Za prihodnje volitve v duma je sklenjen nov volilni red, in število poslancev je znižano od 524 na 442. Od njih jih bo 402 iz evropskih gubernij, iz Poljske samo 14 mestu sedanjih 37, a srednja Azija, ki je imela zdaj 13 posl., ne bo odslej poslala niti enega v duma. Poljaki ne bodo več mogli odslej igrati nikake važnejše vloge. Na ta način je zagotovljena ogromna večina nazadnjaškim zastopnikom v tretji dumi. Poljaki se bodo menda popolnoma vzdržali od volitev.

Pisatelj Gorki je dejal, da je njegova domovina dežela najneznosnejšega trpljenja človeštva; to je tudi vzrok, zakaj njegova umetnost tako ljubi slikati trpljenje in smrt. In zdi se, da je tragična usoda Rusije, da se ne morejo sporazumeti revolucijonarni in nazadnjaški politiki, ki bi s primernimi reformami razjasnili prihodnjost nesrečni Rusiji. Ko je car razpustil prvo duma, je dejal: „Velikani misli in dela, na to zidam, bodo prišli, in v novem sijaju bo vsled njihove marljivosti zasijala slava Rusije.“ — Ali na to čakamo zastonj, in bliža se vprašanje: Ali ima ruska revolucija nade na uspeh? Ruski revolucijonarci si ne bodo upali zažgati ustaje, vsaj upati ne morejo na srečen izid, dokler je vojaštvo zvesto carju. Z barikadami uporniki ne morejo imponirati moderni vojski. To vedo ruski revolucijonarci, in samo tedaj se bodo upali z orožjem v roki, ako si zagotove vsaj en del armade. To pa je težko presoditi, čeprav ruska armada niti zdaleka ni toliko zanesljiva kot avstrijska.

Ali — absolutizem je padel v vseh evropskih državah, in bo padel tudi v Rusiji. Samodržstvo slavi z razpustom dume svoje orgije, ali že se sliši iz dalje mrtvaška pesem, ki jo poje tlačeni narod svojim gospodarjem. R. P.

pala krsto pri nogah, udala pritisku. Uprl sem se trdno, besno sunil s peto in sem upal, da se tam zraven nahaja morda sveže izkopana jama.

Še en krepak sunek, moja noga je zadela v prazno. Sklepal sem čisto pravilno: Odprt grob se je nahajal zraven mojega. Le tenko plast zemlje sem imel prodreti, da se prevalim v oni grob

Veliki Bog, bil sem rešen!

Ko sem bil v odprtem grobu, sem trenotek ležal v njem. Ležal sem globoko spodaj, na hrbtu, obraz obrnjen navzgor, s široko odprtimi očmi. Bila je noč. Nebo je bilo globoko-temno in nešteto zvezd se je bleščalo. Včasih se je dotaknil rahel, mlačen pomladni veter mojega obraza in mi prinašal pomladnje pozdrave.

Veliki Bog, bil sem rešen! Zopet sem dihal, čutil sem v sebi novo živlensko gorkoto, jokati sem se, jecjal in dvigal visoko v zrak sklenjene roke. O, kako je bilo vendar lepo življenje!

(Dalje prihodnjič.)

Politični pregled.

Velika narodna zavest češkega naroda se je pokazala pri dopolnilnih volitvah za državni zbor, ko v 48 čeških okrajih ni zmagal niti eden socialni demokrat, a je bila nevarnost, da jih zmagajo do 15. Še večja zavest se kaže v tem, ker so vsi češki narodni zastopniki, a je jih 84, sklenili, da stopijo vsi v en klub. Sedaj predlagajo, da se predsedniki vseh slovanskih strank združijo v en odbor, in da se samo ta odbor posvetuje z dunajsko vlado in sklepa kompromise.

Gališki deželni zbor se snide 10. sept. t. l., da razpravlja in sprejme novi deželnozborni volilni red.

Malorusi v Galiciji in Bukovini so pokazali pri zadnjih volitvah veliko narodno zavest. Tekom volilnega boja so priredili nad tisoč javnih skupščin, na katere je prišlo po 20 do 30 tisoč ljudi. Ta njihova narodna zavest jim je donesla sijajen uspeh: Doslej so imeli Malorusi na Dunaju samo 8 poslancev, a sedaj jih imajo 33. Velika večina teh poslancev je izvoljena na kmetem in delavskem temelju. — Tako je splošna volilna pravica vzbudila Lazarja in v veliko slovansko družino vvedla brata Malorusa kot uglednega in ravnopravnega člana. Vseh Malorusov, Rusinov ali Ukrajincev, kakor se zovejo, je nad 25 milijonov, in to v Rusiji nad 20 mil. z glavnimi mesti Kijev in Harkov, v Galiciji in Bukovini okoli 4 mil., a na severnem Ogorskem nad pol milijona.

Ustaja na južnem Francoskem. V Franciji divja vinogradniška revolucija. Zadnje desetletje so v južni Franciji vinogradi leto za letom obilo rodili, lastniki vinogradov so prodajali po 30 frankov hektoliter, in čisti dobički od 20.000 frankov na leto niso bili redki. V bogastvu so se južni Francozi udali razkošju in zapravljanju, cela pokrajina je postala ogromna igralnica, denar je šel iz dežele, namestu da bi ga shranili za slučaj potrebe. Ker so vino lahko prodajali, so trto zasadili povsod, in danes zavzemajo vinogradi na Francoskem 1,744.000 hektarjev površine, predlani so pridelali nad 57 milijonov hl. vina. Poleg tega so začeli še vinski trgovci ponarejati vino in je prodajati kot pravo francosko vino. In tako je kmalu bilo vina preveč, in ga niso mogli prodati, silne zaloge vina so obležale v kletih, a cene so padle pod nič. Namestu za 30 so prodajali hektoliter po 5 frankov, kar našega denarja niti 5 kron ni. Pojavila se je beda in odtod revolucija. Vinogradniki so zakričali nad vlado, češ da je ona kriva. Celi kraji so se uprli, in vlada je poslala vojsko nadnje. Ponekje je došlo do pravcate bitke, zavlada je prava anarhija po vsej južni Franciji. Vlada izdeluje v naglici zakonski načrt proti ponarejanju vina.

Rusinja, njena polt je prozornejša in finejša, temno oko izdaja čilost, ki jo najdemo komaj v romanskih deželah, in ki ji je dalo ime „Severna Francozinja.“ Njej najbližja je Hrvatica in Srbinja po tipu, ki spominja na romanskega.

Hčere severa niso brez prednosti. Znani popotnik Du Chailu primerja deklice iz Darlekarlije jablanovemu cvetu, ki plava v mleku. Samo Švedinje imajo oni rožni lesk, ki sije nad bleščeče-belo poltjo; k temu se družijo globokomodre oči, češnjeve ustnice, zobje, katere ohranijo bele kot slonovina, ker žvečijo smrekovo smolo. Lase imajo plave, kot svilna mehke. Švedinje so slika ženske lepote, kot je ne najdemo nikjer drugje. Njej najbližja je Angličanka po svojem sijajnem obraznem inkarnatu, svežimi, lepoizrezanimi ustnicami. Oči imajo velike, v dalj gledajoče in modre, in hoja jim je ponosna, samozavestna.

In slovenske lepote? Sijejo na meji med severnim in južnim žarom, nimajo ostrih obraznih potez in izrazitih črt kot romanske žene. Njihov oval je mehkejši, izraz obličja nežni in mil. Njihove poteze in oblike kažejo popolno harmonijo med srcem in duhom. Imajo plemenit obraz, svežo barvo in so postavne. Čustvene so in globokoumne.

Ruska дума in agrarno vprašanje. Nad ruskim parlamentom je završala huda ura. Duma je razpuščena. Razpravljanja so se nahajala v najkritičnejši fazi, zlasti razpravljanja o agrarnem vprašanju. Vlada je sklicala drugo dumo največ zato, da reši najtežje vprašanje — agrarno, da reši državo od kroničnega glada in od kmetijskih nemirov, najnevarnejših oblik revolucije. Kako se je končala ta debata, o tem pričajo današnje razmere v Rusiji. Sedaj pride do novih nemirov, novih žrtev, do glada in uničenja, dokler se iz tega kaosa ne porodi revolucionarna vlada, ki bi bila edina vstanu pomiriti revolucionarce. — Duma se je v agrarnem vprašanju razdelila na mnogo taborov, celo med socialisti ni skupnega mnenja. Eni hočejo, da bodi zemlja skupna last, drugi da bodi zemlja občinska, ter da se daje kmetom samo v obdelovanje. — Agrarno vprašanje sega v najgloblje osnove ruskega gospodarskega življenja in zato izzivlje tudi nezadovoljstvo in borbo interesovanih razredov. Rešiti se mora radikalno, ali pa bo narod umiral še nadalje od glada kot dozdaj, ali pa se mu mora dati prilika, da se preživlja z lastnim delom. Druge poti ni. Zadnje dni je bil sicer sprejet kredit sedem milijonov rubljev kot pomoč gladnim kmetom, in je bilo potemtakem videti, da se je resno mislilo na rešitev tega vprašanja. Sedem milijonov pa bi bilo premalo, da se reši prebivalstvo samo v eni guberniji, in to za malo časa; a koliko od tega denarja, ki gre skozi roke ruskih uradnikov, bi dobili kmetje, o tem je odveč govoriti, ako samo malo poznamo nepoštenje ruskega uradništva. Dosti je, ako omenimo slučaj ministra Gurka, ki je kradel kruh umirajočim od lakote. Levica se je vržala od glasovanja, češ, da noče množiti birokratskih tatov.

Štajersko.

Narodno vprašanje na Štajerskem.

Sp. dr. R. Pfaundler.

(Sklepni članek.)

Dnevni politiki se zde mnogo važnejši posamezni mali vspehi in nevspehi v narodnem boju, zlasti spremembe na jezikovni meji, če pade ena ali druga občina v roke narodnih nasprotnikov.

To vprašanje hočemo tu natančneje razmotrivati, ali poprej omenjamo izrecno, da nikakor ni treba, da bi bila izguba politične moči zvezana z izgubo jezikovnega ozemlja. To je za Štajersko tem pomenljivejšo, ker je bilo pred 50. leti narodno gibanje pri Slovencih še takorekoč v plenicih. Tako se je zgodilo, da od štajerskih volilnih okrajev edini ptujski ni poslal svojega odposlanca v frankfurtski parlament.

Okrepitev slovenske narodne zavesti je naravno zmanjšala nemški vpliv, ter imela povod najpretiranejšo bojazni v narodnem oziru, (z nemškega stališča), dokler ji niso zadnja leta postavili mej.

Glavna jezikovna meja kaže proti pričakanju onih, ki so si od narodnega podrobnega boja obetali znaten vpliv na jezikovne razmere, zadnjih petdeset let le prav neznatne spremembe. Še danes so Ivnicca, Lučane, Spielfeld, Cmurek in Radgona one najjužnejše nemške prednje postojanke, preko katerih se ni Slovincem nikoli posrečilo prodreti. Sploh sta samo dve kratki prog, na katerih je omahljiva jezikovna meja in se le slučajno spreminja, tako da govorimo lahko o očitnem prodiranju obeh narodov. Južno in zahodno mesta Radgone je nekaj občin, oziroma krajev, prešlo iz slovenske v nemško posest, tako da se je tu jezikovna meja pomaknila proti jugu. V zvezi s tem se tudi pripravljajo ponemčenje petih, na levem bregu Mure ležečih slovenskih občin. — Ozko razmerje nemškega mesta z njegovo okolico in boljše zveze proti severu (železnica Spielfeld-Ljutomer) bodo pospešile ta razvoj (!) Dalje proti zahodu se jezikovna meja prav nič ne spreminja in se nabaja na mestu, kjer doseže ta cesta in železnica Slovenske Gorice, nespremenjeno nad Spielfeldom in Št. Iljem, kjer se bije zadnja leta tako vroč

boj. Južno od Lučan nasprotno je edino mesto, kjer so Slovenci znatno napredovali. Tu je najemanje slovenskih kmečkih poslov (?) poprej nemški občini Klanec in Gradišče naglo poslovenilo. Kdaj bo konec tega gibanja, se ne da reči, dokler še trajajo njegovi vzroki.

Enake so razmere v nemških jezikovnih otokih. Malokje je opaziti relativno nazadovanje Nemcev, a v večini krajev je njihov napredek očitno.

Kar se tiče najprej „nemškega trdnjavskega trikota“ Maribor-Celje-Ptuj, so Nemci zadnjih dvajset let (1880—1900) v Celju napredovali od 63.8 na 77.3 odstotke, v Ptuj od 75.2 na 84.4 odstotke, samo v Mariboru so padli od 84.4 na 82.6 odstotkov. V Celju in Ptuj so nazadovali Slovenci ne samo relativno, temveč tudi absolutno, in sicer zelo znatno, tako da sta obe mesti središči germanizacije. Na od Slovencev že opetovano napovedani padeč Celja bo torej treba še čakati nekaj časa.

Kar se tiče manjših krajev, je treba najprej omeniti, da so mnogi od njih sploh šele od l. 1890 ali 1900 nemški jezikovni otoki, ter so okoli l. 1850. šteli le posamezne Nemce (n. pr. Ormož, Konjice, Slatina). V največ krajih narašča nemško prebivalstvo, drugje so razmere zelo omahljive, kar se da pač lahko tolmačiti v krajih z absolutno malim številom prebivalstva, kjer ima že lahko par naseljenih družin ali kaka tovarna velik vpliv. Kmečki nemški jezikovni otoki (okoli Marenberga in Maribora) kažejo v splošnem prej neznamenit upadek nemškega prebivalstva, kar pa nima nikakega bistvenega pomena. V velikem mešanem ozemlju med Mariborom in Spielfeldom se vedno bolj širi nemški jezik, tako da ni več daleč čas, ako se razmere ne spremene, ko se bo Maribor združil z nemškim glavnim jezičnim ozemljem. (!)

Vidi se torej, da ni omalovaževati spremembe na jezikovni meji, in da je v splošnem nemščina prej pridobila na ozemlju, kot pa izgubila. To dejstvo je vredno velike pozornosti.

Da se slovanski narodi hitreje množijo kot pa nemški, je splošno znana stvar, in ne potrebuje za Štajersko posebnega dokaza. Tri četrtine prebivalstva na Štajerskem, Koroškem in Kranjskem, ki ima domovinsko pravico, in v treh mestih Maribor, Celje, Ptuj stanujočih prebivalcev izhaja iz slovenskih krajev! Tudi v južnih sodnih okrajih Srednje Štajerske, v Gradcu in v industrijskih krajih je mnogo prebivalstva, ki ima na slovenski zemlji domovinsko pravico. Da bi se Nemci selili od severa proti jugu, se skoro ne more trditi.

Rezultati ljudskega štetja (da gine slovensčina), se dajo torej le tako razumeti, da se priseljeni Slovenci hitro ponemčijo, ker so gospodarsko slabši in zato tudi nimajo v narodnem oziru odporne sile. To pa ni samo na Štajerskem slučaj. Seveda ni dvombe, da hitro naseljevanje Slovencev v nemška mesta in obmejne kraje pomenja za Nemce pridobitev, a za prihodnost tudi veliko nevarnost.

Spodnještajerska politika nekdanj in danes.

(Pismo kmetijskega mladeniča.)

Po spodnjem Štajerskem se bije vroč boj v korist raznih strank. Kakor se voda usmrači, ki stoji, ravno tako tudi narod, ki nima zdrave organizacije, začne trohneti. Razpadlo je skoraj tudi narodno življenje na spodnjem Štajerskem; razun celjskih advokatov in oseb okrog „Slovenskega gospodarja“ ni deloval nihče, pa še ti so gledali bolj na osebnost in dobiček, kot pa na ljudstvo! Priprosto kmečko prebivalstvo pa je tavalno v temi, ker ni bilo nikogar, ki bi mu pokazal pot. Bili smo takorekoč v temi na križpotju; kmet se je dal peljati, kamor mu je kdo pokazal, in kamor so ga vodili od Poncija do Pilata, dokler niso dospeli v Štajerčevo stranko, v kateri je še danes na stotine slovenskih kmetov. Naročevali so si nemško ptujsko slepilo, ali pa ga sprejemali zastonj; saj nemška društva in trgovci skrbijo zato. Kar so ti ljudje zaslužili našega naroda, ne dobimo v 20 letih nazaj. Trgovina in obrt je bila v

njih rokah, kaj še le industrija. Da je šla slovenska štajerska politika rakovo pot, se ni čuditi, tu so delale samo nekatere osebe, tam cela nemčurska stranka. Zametovali smo gaslo „Svoji k svojim,“ podpirali nam sovražne trgovine; nemčurski trgovci so nas vodili, da smo ž njimi volili! Seveda kmet pa je menil, kdor zna kaj nemški, da več velja. Slovenski kmet ni bil izobražen, z ljudstvom pa, ki je bilo neprebujeno, so lahko delali, kar so hoteli. Delalo se je zogl v nemško korist, spodnještajerski Slovenci pa smo bili čreda brez pastirja, izročeni kruti usodi. Pa vsaka stvar ima svoj konec. Vstala je dobro organizirana „Narodna stranka“ ter začela delati brez razločka stanu ne glede na strankarski boj; njeno delo se je začelo pri kmetu, da je počel ponosno stopati za njeno zastavo. Čeravno ji stavijo zapreke, raste v kljub temu in cvete. In se ima nadejati lepih uspehov, ker se bojuje s poštnimi sredstvi. Postala je kot rešilna ladja, da reši, kar se rešiti da! Zaslužjeni slovenski kmet spodnještajerski vstaja iz stoletnega spanja. Raztrgal je verige, v katere je bil vkovan. — Vstala in dvignila se je kmečka zastava, z upom v boljšo bodočnost gledamo svoj ponosni prapor.

Iz Celja. Prava sibirski burja brije skozi vsenemške gozdove. Stoletni nemški hrasti se dvomljivo majejo, in skozi njih vejevje slišimo tužno grmansko tuljenje. Kaj se je neki pripetilo, da zopet naši nemčurji pojejo ono vsakdanjo pesem po vseh časopisih? No — prigodilo se ni nič manj in nič več, kakor da je na Celje imenovan kot sodni tajnik g. Oton Vidic, sedaj sodni pristav v Ljubljani. Tužna „Vahtarca“ toži, da so bili sedaj med petimi sodnimi tajniki 3 Nemci, in zanaprej bodo 3 Slovenci. Za svoje nemške nerazumneže pa piše, da je Celje po svoji zadnji državnozborni volitvi dokazalo svoje nemštvo in zaključuje, da mora torej imeti nemške uradnike. Ubogi bralci teh jeremjad! Ali so ti uradniki samo za Celje, ali pa tudi za okolico? Zapomnite si, da je Spodnje Štajersko slovensko, da imajo torej tukaj slovenski in nikakor nemški uradniki prednost. „Vahtarca“ se tolaži, da se drugo pot kaj takega ne sme več pripetiti — a jaz menim, da pridejo še druge stvari; — tok časa se ne more ozirati na vaše želje. Vlada vas je doslej zmiraj protežirala — a sedaj je na Dunaju v parlamentu slovanska večina — in to mora na njo tudi vsaj malo vplivati. Perun.

V „Narodnem svetu“ za Štajersko je dr. Korošec odložil svoje mesto, češ, da zato, ker se je „Narodni svet“ začel vmešavati tudi v politiko domačih strank in sicer na ljubo štajerskim liberalcem. To vmešavanje v politiko domačih strank obstoji v izraženi želji po skupnem jugoslovanskem klubu. Ta korak klerikalnega kolovodje, da je izstopil iz „Narodnega sveta“ in ščuval po listih proti njemu, dokazuje, da odklanjajo zagriženi štajerski klerikalci slogu tudi v takih vprašanjih, v katerih vsi drugi Slovenci zagovarjajo slogu. Sami hočejo biti vse, a narod, domovina jih ne briga.

O prekmurskih Slovencih na Štajerskem. Na levem bregu Mure je več občin slovenskih, kjer je narodna zavest prebivalstva neprobujena, a je ljudstvo jako bistrega duha. Odtam piše nek duhovnik: „Tukaj duhovnik ne more biti politik, posebno pa ne slovenski politik. Nas je tukaj, vstevši tudi na Štajerskem naseljene ogrske Slovence, približno 1100—1300 duš, toda imamo po volji kn. šk. ordinarijata v Gradcu samo enega slovenskega kaplana. Vsakega slovenskega kaplana pa, ki bi hotel politikovati, bi brezobzirno prestavil ordinarijat v samonemške kraje. To tukaj vemo. Zato nam treba drugih sredstev, da probudimo narodno zavest: slovenske časopise, besede, shode, društva itd.: toda vsega tega nam še sedaj ni mogoče izvršiti. Toda ljudsko knjižnico bi pa lahko ustanovili, ker ljudstvo rado bere. — Seveda nam manjka vse. Tukaj nam posežite pod rame ter nam pomagajte. Kaj nam velja samo Vaše pisarjenje? Dejansko pokažite, da Vam je na tem da vršite narodno delo! Ako hočete, da nas rešite popolne germanizacije, tedaj pustite vse

pustolovstvo, kakor kulturni boj itd., pridite semkaj, poučite se o naših razmerah, dajte nam svete, podpirajte nas gmotno itd. Tu pa tam še je kako zanimanje za Prekmurce — toda kmalu se ohladi ta gorkost. Kako lepo so uspevali nekdanji tabori, a le še najstarejši ljudje se jih spominjajo; potem pa so se nas ogibali, kakor kup gnoja na cesti. Ob času razprav v parlamentu o novi volilni pravici in o volilnih okrajih so se nas spet spomnili. Toda nihče ni imel toliko pameti, da bi prišel, ali vsaj da bi povprašal pri naših rodoljubih o naših razmerah. Zdaj se spet nekaj zanimajo za nas, toda spet brez nas. Jaz mislim, da bi bilo pač najpametnejše, da se kdo pomudi dalje časa pri nas, da opazuje naše razmere in odnošaje. Potem še le na podlagi teh študij pričeti kako delo. Ako se kdo resno zanima za nas, potem sem mu vselej na razpolago. Toda po starih izkušnjah bode ostalo samo pri zanimanju!“

Veliko slavnost sv. Cirila in Metoda priredijo vsa mariborska slovenska društva dne 7. julija t. l. v Mariboru. Udeležbe je pričakovati iz vseh krajev Spodnjega Štajerja. Čisti dobiček je namenjen glavni družbi sv. Cirila in Metoda.

Nemška šola na Pragarskem šteje sedaj 50 „nemških“ otrok. Ker jih upajo na jesen še nekaj naloviti, bodo odprli drugi razred. Velike zasluge za to šolo ima priseljeni Nемец opekarnar F. Steinklauber, katerega rede večinoma Slovenci.

„Zadružna Zveza“ v Celju je imela 13. t. m. svoj občni zbor v Mariboru. Došlo je nad 150 odposlancev raznih zadrug iz Koroške, Kranjske, Primorja in Štajerske. Zveza je imela l. 1906 nad 14 milijonov kron prometa, za prvo leto res velikanski uspeh. Pod svojim okriljem ima zbranih nad 170 zadrug. „Zadružna Zveza“ oziroma „Zveza slovenskih posojilnic“ v Celju, iz katere je izšla, obstoji 25 let, ter je ena najstarejših v Avstriji sploh.

Koroško.

Šolstvo na Koroškem. Iz poročila deželnega šolskega sveta: Koroška ima skupno 372 ljudskih šol. Od teh je 285 ljudskih šol z nemškim učnim jezikom, 3 s slovenskim učnim jezikom, dočim je 84 šol jezikovno mešanih, ki pa niso drugega kot čisto navadne ponemčevalnice. Lani je bilo na Koroškem 61.057 za šolo godnih otrok, javne šole je obiskovalo 28.877 dečkov in 28.300 deklic. Na javnih šolah je poučevalo 670 moških in 259 ženskih učnih moči, skupno 929.

Za „Narodno šolo“ v Št. Jakobu v Rožu požrtvovalno darujejo ponajveč koroški rodoljubi, zlasti duhovniki. Tudi priprosti ljudje z veseljem polagajo darove na altar domovini. Nedavno je prišel neznan mož od Zile v Šentjakobski „Narodni dom“ in je vrgel v nabiralnik za „Narodno šolo 50 kron. Odšel je nepoznan. — Lep vzgled narodne požrtvovalnosti!

Glasilo koroških Slovencev „Mir“ je mnogo pripomoglo k sijajni slovenski zmagi v pliberškem okraju. Sedaj je „Mir“ koroškim Slovincem najpriobjubljenjši list, ki ga pričakujejo z največjo nestrpnostjo.

Primorsko.

Jstra se budi.

Trst, 25. junija.

Občinske volitve v Pulju so se v tretjem razredu končale. Italijanom se je topot še posrečilo, da so zmagali z večine 154 glasov nad združeno opozicijo, ki obstoji večinoma iz Hrvatov. Izid volitev ni presenetil, ker je znano, da so se Italijani posluževali vseh sredstev, samo da vzdrže svojo stranko na krmilu. A svoje zmage se ne bodo dolgo veselili. Zoper volilne sleparije ital. liberalcev je vloženih toliko pritožb, da bodo volitve brez dvoma razveljavljene in razpisane nove. Kot se sliši, ne bode volitev vodila več občina, temveč vladni komisar. S tem so zagotovljene čiste volitve, ki pomenijo toliko kot konec sedanjih v političnem in gospodarskem oziru neznosnih razmer v puljski občini.

Glasilo tržaških Italijanov „Piccolo“ je prineslo po volitvah v Pulju zmagoslaven članek: *Strepitosa vittoria della rocca italiana!**) Ali pred mesecem dni je bil tudi kraj Ročo „trden grad ital. misli“, pred par leti je bil Pazin srce „najbolj italijanske Istre“, a danes je v Roču Hrvat gospodar, in v Pazinu istotako. In sedaj se je italijanstvo umaknilo na morsko obalo in v večnem strahu gleda tja preko morja . . .

Istina je prisilila tudi samega „Independenta“, glasilo irredente, da je priznal: „Trst in Istra nista postavila barikad, ko je bil čas za to, in sedaj je zastoj, ker sanjamo in samo sanjamo“. A soc.-demokratski „Il Lavoratore“, katerega vodje padajo gledé Istre iz nedoslednosti v politične škandale, priznava: „Italijanska buržoazija je z nasiljem zgradila idol, ki ga ruši kruta sedanost; ta idol se zove: Italijanska Istra.“

Italijansko Istro so napravili z lažnjivimi statistikami, zatiranjem kmetov, s kupljenimi in ukradenimi glasovnicami. Italijanska Istra — ta večna laž — se ruši pod udarci splošne volilne pravice, ki je dokazala, da Slovani v Istri predstavljajo 65, a morda tudi 70 odstotkov vsega prebivalstva.

To je gola istina, in italijanski socijalisti priznavajo resnico, a podpirajo laž.

S puljskimi volitvami je torej hrvatski siromašni kmet v tretje v par dneh stopil na volilno bojišče. Težko je opisati muke tega boja v par vrstah. Tržaški Italijani vele, da se v Istri ponavlja zgodovina dalmatinskega političnega preporoda. Da, ali v težjih, neznosnejših razmerah, ker Italijani Istre imajo za seboj Trst in milijone.

Tekom volilnega boja v Pulju se je dogodil tudi naslednji slučaj: V sredo zvečer so se vračali iz Pulja lahonski volilci iz Galeža, predmestnega kraja. Ko pridejo do hiš hrvatskih volilcev, začno z revolverji streljati v okna in s kamenjem napadati hrvatske domove. Hrvatje so se postavili v bran, spopadli so se, in v boju je obležal mrtev nek italijanaš. Ne ve se, kdo ga je ubil, a najbrže zaslepljeni njegovi tovariši. Ta žalostni slučaj so Italijani izrabili v svoje umazane namene, kolikor so le mogli. Na pogreb onega nesrečnega Galežanca so prišli dijaki celo iz Rima! Nek italijanski duhovnik iz Istre je daroval krajcar družini ubitega in je dejal: „Samo se čudim, da mu Hrvatje niso pojedli srca po svoji stari navadi.“ A sedaj je dokazano, da so Galežani nahujskani napadli hrvatske kmete in jim hoteli zažgati hiše.

Vprašate: Kaj bo po volitvah? — Zopet volitve! Italijanska stranka je zmagala samo za 150 glasov, a temu nasproti je vloženih 245 opravičenih protestov, ki jih bo vlada morala uvaževati. In tedaj bo zmagala pravična stvar. — In potem boste slišali kmalu o novih volitvah za deželni zbor, ki že leto dni nič ne dela, ker v njem hrvatski poslanci niti govoriti ne smejo.

Slovenci v Aleksandriji. Rodoljubni naši rojaki v Aleksandriji, ki žive raztreseni v velikem mestu brez skupnega središča, ki bi jih družilo, so si osnovali društvo z namenom, da si ustanove slovensko ljudsko šolo v Aleksandriji. Že nabirajo denar za zgradbo, a ker so stroški veliki, se obračajo tudi na rojake v domovini, da jih podpirajo pri tem domoljubnem podjetju. Šolo odpro že jeseni, obiskovali jo bodo poleg slovenskih tudi hrvatski otroci.

Trst. Z Dunaja poročajo, da bo občinski svet tržaški skoro razpuščen, ter da bo uprava občine poverjena vladnemu uradniku.

Italijanski goriški poslanci v drž. zboru, na čelu jim stolni prošt Faidutti, bodo interpelirali vlado radi ustanovitve laške univerze v Trstu in zahtevali, da se mora ta stvar rešiti čim preje. Proštu Faiduttiju se še ni ogrel stolec v zbornici in že je pokazal ital. nadutost. Prej je v svojem listu smešil zahtevo po laškem vseučilišču v Trstu, sedaj se je pa postavil v prvi bojni red za stvar, o kateri je več nego

*) Veličastna zmaga italijanske trdnjave.

PFAFF šivalni stroji
so najboljši
za družinsko uporabo.
Šivajo, krpajo in vezejo.
Nepreosljivi za obrtne namene,
šivajo naprej in nazaj.
! Kroglasto ležišče !
Glavni zastopnik
Fr. Tschinkel
Ljubljana • Kočevje
Mestni trg 9. v gradu. 56

Mi vsi

nosimo le kravate od tvrdke Fr. Steiner, ker nam tam solidno postrežejo. — 6 kravate ali pentlje (ali 3 kravate in 3 pentlje) lepo sortirane 3 K, posebno fino sortirane 6 kom. 4 K. — Razpošiljalnica kravate Fr. Steiner, Dunaj, II. Kraftgasse 6/7. Pošilja po povzetju. Dovoljeno je zamenjati.

Pozornost vzbujajoča novost!

Poceni! Na vsako sprehodno palico se lahko natakne

Praktično!
1 komad samo 2 K,
3 komadi 5 K 50 v.

Dalnogled — 50 kratno povečanje.
Pošilja po povzetju: Henrik Weiss, Dunaj, XIV./3, Sechshausstrasse 5/23. Naročite takoj to Vas bo razveselilo!

Češko posteljno perje po nizki ceni!

5 kilo: novo naskubljeno K 9-60, boljše vrste K 12—, belo puhasto naskubljeno K 18— K 24—, snežnobelo puhasto naskubljeno K 30—, K 36—. Razpošilja se franco po povzetju. Zamenja se ali vzame nazaj proti povrnjeni poštnini.

Benedikt Sachsel, Lobes 369, P. Pizen, Češko.

Zakonito zavarovano. Vsako ponarejanje kaznjivo.

Edino pravi je le Thierry-jev balzam
z zeleno znamko z nuno.
12 malih ali 6 dvojnatih steklenic ali 1 velika posebna steklenica s patent. zamaškom K 5.—.

Thierry-jevo centifolijsko mazilo
za vse še tako zastarane rane, vnetja, poškodbe itd. 2 lončka K 3.60.
Razpošilja le proti predplačilu ali po povzetju.
Obe ti dve domači sredstvi sta kot najboljši splošno znani in svetovno slavni.
Naročila je nasloviti na
Lekarnar A. Thierry v Pregradi pri Rogaški Slatini.
Dobiva se skoro v vseh lekarnah. Brošure s tisoči zahvalnih pisem zastoj in franco.

Brezskrbno
družinsko srečo garantira najvažnejša knjiga o preoblagodarjenju z otroci. Z nad tisoč zahval. pismi pošilja diskretno proti 90 v. v avstr. poštinih znamkah ga. A. Kaupa, Berlin S. W. 296 Lindenstrasse. 50.

MARIBOR • Karčovin 138
IVAN LAMPRECHT ML.

Zavod svetlobnega slikateljstva in tovarna teh potrebščin se priporoča za
izdelovanje slik in vseh mogočih **fotografičnih potrebščin**

posebno se opozarja na svetlobno občutljive plošče v korist družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

Najboljše delo, delu primerna cena! **Svoji k svojim!** **Zahtevajte cenik!**

Pozor gospodje in mladeniči!

V svoji lekarniški praksi, ki je izvršujem že več nego 30 let, se mi je posrečilo iznajti najboljšo sredstvo za rast brk, brade in las, proti izpadanju brk in las in to je **KAPILOR št. 1.** On deluje, da lasje in brke postanejo gosti in dolgi, odstranjuje prhljaj in vsako drugo kožno bolezen glave. — Naroči naj si ga vsaka družina. Imam mnogo priznanje in zahvalnic. — Stane franco na vsako pošto 1 lonček 3 K 60 h, 2 lončka 5 K. — Naročate samo pri meni pod naslovom

Peter Jurišič
lekarnar v Pakracu šte. 68 v Slavoniji.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice
registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Ustanovljena leta 1882 **v Ljubljani** Ustanovljena leta 1882

Podrejena skontraciji „Zadružne zveze“ v Celju

na Dunajski cesti št. 18, na vogalu Dalmatinovih ulic
obrestuje hranilne vloge po

Poštno-hraniln. urada št. 828 406. **4 1/2 %** Telefon št. 185.

brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica sama za vložnike plačuje.

Uradne ure od 8. do 12. in od 3. do 4. ure popoldne.

Hranilne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potom hranilničnega urada.

Stanje hranilnih vlog **K 11,060.929-20** Upravno premoženje kmetske posojilnice 31. dec. 1906 **K 11,325.728-62.** Denarni promet **K 50,486.935-14**

Varnost hranilnih vlog je tudi zjamčena po zadružnikih.
Posojuje na zemljišča po 5 1/4 % z 1 1/2 % na amortizacijo ali pa po 5 1/4 % brez amortizacije; na menice po 6%. Posojilnica pa sprejema tudi vsak drugi načrt glede amortizovanja dolga.

Strup vzbujajoče!

Namesto **18 K** samo **7 K**

Krasna remontoir-Gloria-srebrna ura
s 3 močnimi pokrovi, bogato gravirana, natančno tekoča, 3letno jamstvo, proti povzetju **samo 7 kron**

Tovarna za ure: **Heinrich Weiss**
Dunaj, XIV/3., Sechshausstr. 5/7.

Najcen. in najhitrejša vožnja v Ameriko je s parniki „Severonemskega Lloyd“

iz Bremna v New York

s cesarskimi brzoparniki „Kaiser Wilhelm II.“, „Kronprinz Wilhelm“, „Kaiser Wilhelm d. Grosse“.

Prekomorska vožnja traja samo 5 do 6 dni.

Natančen, zanesljiv poduk in veljavne vozne listke za parnike gori navedenega parobrodnega društva kakor tudi listke za vse proge ameriških železnic dobite v **LJUBLJANI** edino le pri

Edvardu Tavčarju, Kolodvorske ulice št. 35
nasproti občeznani gostilni „pri Starem Tišlerju“

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in sobota. — Vsa pojasnila, ki se tičejo potovanja, točno in brezplačno. — Postrežba poštna, rečna in solidna.

Potnikom, namenjenim v zapadne države kakor: Colorado, Mexiko, Californijo, Arizona, Utah, Wioming, Nevada, Oregon in Washington nudi naše društvo posebno ugodno in izredno ceno čez **Galveston**. Odhod na tej progi iz Bremna enkrat mesečno. Tu se dobivajo pa tudi listki preko **Baltimore** in na vse ostale dele sveta, kako: Brazilijo, Kubo, Buenos-Aires, Colombo, Singapore v Avstralijo itd.

Pozor! Berite!

Izborna zaloga vsakovrstnih novih in starih vin v sodih in steklenicah priporoča

ANTON MÜLLER

vinotržec v Domžalah

(Kranjsko).

Samo 3 krone

stane dobra

električna žepna svetilka

la nadomestna baterija 80 vln.

Razpošilja po povzetju

Henrik Weiss • Dunaj

XIV./3, Sechshausenstrasse 5/7.

Žene!

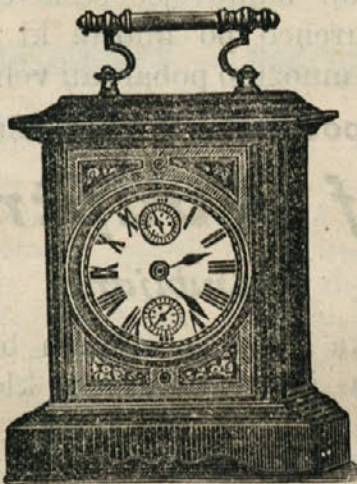
Zastajanje krvi itd. ozdravlja

P. Zirevas, Kalk b. Köln (Nemčija) št. 245.

Gospa G. v M. piše: „Vaše sredstvo je hitro pomagalo.“ — (Prosi se povratne poštnine.)

Lovska pipa

Budilka

iz lesa izrezljana s porcelanastim vložkom, cena za komad K 2.20

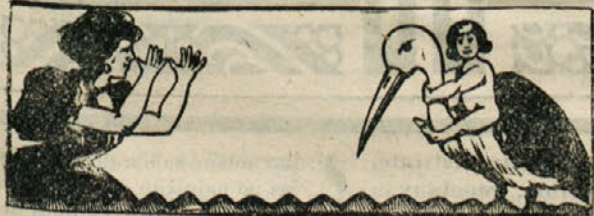
v finem nikelnastem okrovu, da dobro gre, se jamči, prav lep okras za sobo, cena za kom. K 7.50

Ako se naroči oba predmeta ali od enega več komadov, pošljem poštnine prosto! Razpošilja po povzetju Siegf. Jelinek, Dunaj, XII/2, Gierstergasse 2/13.

Steckenpferd-Lilijino mlečno milo

Bergmann & Co., Craždane in Dečln ob Labi

je in ostane glasom vsak dan dohajajočih priznalic navspešnejše izmed vseh medicinalnih mil zoper pege, kakor tudi v dosego in ohranitev nežne, mehke kože in rožne polti. Na prodaj komad po 80 vinarjev v vseh lekarnah, drogerijah, trgovinah s parfumerijami in milom in v brivnicah.

Pošljite 50 krajcarjev

v znamkah. Zato dobite 3 velefne higienične vzorce, 6 vzorcev 90 kr., 12 vzorcev 1 gl. 70 kr., 25 vzorcev 3 gl. 40 kr., poleg najnov. ilustr. cenovnika in navodilo za uporabo franc. in amer. gum. predmetov, tucat od 45 kr. naprej. V zalogi so vse kuriozitet, mnogo novosti, izdeluje vsak gumasti predmet. — Najcenejše in direktno se kupi le pismono naročilo. Diskretna pošiljatev. H. Auer, zaloga tov. gum. predmetov. Dunaj, IX/2, Nussdorferstr. 3/313.

Slovinci spominjajte se podpornega društva za slovenske visokošolce v Pragi!

C. in kr. dvorni založnik

Papežev dvorni založnik

lekarnar Piccoli Ljubljana

Dunajska cesta (lekarna pri angelju)

opetovano odlikovan, priporoča nastopne preizkušene izdelke:

Malinov sirup, najskrbneje prirejen iz aromatiških gorskih malin, je izredno čist izdelek, nepreosljive kakovosti, pomešan z vodo da prijetno in žejo gasečo pijačo. Steklenica 1 kg sterilizirana, velja K 1.50, 1/2 kg steklenica K —.90, poštni zavoj, netto 3 kg, franko zaloga in poštnina K 5.60. Razpošilja se tudi v sodčih po 10, 20, 40 in več kg.

Železntao vino vsebuje za slabokrvne in nerovne osebe, blede in slabotne otroke lahko prebavljiv želez. izdelek. 1/2 lit. stekl. 2 K.

Tinktura za želodec je želo-dec krepi, tek vzbujajoče, prebavo in odprtje telesa pospešujoče sredstvo. 1 st. 20 v.

Naročila se točno izvrše proti povzetju.

„BIBE“

brezalkoholna pijača iz sadnega soka. Pomešana z vodo da prijetno, žejo gasečo, ter redilno in za prebavne organe zdravo pijačo. Steklenica 1 K.

Pozor, gospodje in gospodične!

V svoji lekarniški praksi, ki jo izvršujem že več nego 30 let, se mi je posrečilo iznajti najboljšo sredstvo za rast las in proti njih izpadanju **KAPILOR št. 2**. Povzročča da postanejo lasje dolgi in gosti, odstranja prah in vsako kožno bolezen na glavi. Naročila naj bi si ga vsaka družina. Imam premnogo zahvalnic in priznalic. Stane poštnine prosto na vsako pošto 1 lonček 3 K 60 h, 2 lončka 5 K. Naroča naj se samo od mene pod naslovom

Peter Jurišić

lekarnar v Pakracu št. 68 v Slavoniji.

Nad 5000 filijalk po vsem svetu

Pazi naj se, da se nakupuje samo v naših prodajalnah.

Naše prodajalne se vse poznajo po tem znamenju.

Singer Co. akeijska družba za šivalne stroje

Ljubljana
Sv. Petra cesta 4.

Kranj
Glavni trg 192.

Novo mesto
Veliki trg 88.

Kočevje
Glavni trg 79.

Zaloga olja, živank in posameznih delov • Najboljše je najceneje

Le „Zvezdna“ cikorija

iz Prve jugoslovanske tovarne za kavine surogate v Ljubljani

je pravi slovenski izdelek!

Podružnica v Spljetu

Ljubljanska kreditna banka

Podružnica v Celovcu

Delniška glavica:
2,000.000 K

v Ljubljani

obrestuje vloge na knjižnic in na tekoči račun od dne vloge do dne vzdiga

Res. fond:
200.000 K

po **4 1/2 %**

Glavni dobitek:

Ponuja k žrebanju
1. julija:

Promese na **Dunajske komunalne srečke** po **15 1/2 K**

400.000 K

Promese na **kreditne srečke** „ **18** „

300.000 „

Schneider & Verovšek

Trgovina z železnino in stroji
na debelo in na drobno.

Ljubljana, Dunajska cesta 16

priloga se za dobavo železnine vse vrste, zlasti: orodje, stroje in motorje za rokodelce, okove vse vrste za stavbe in pohištvo, traverze, cement itd. Opozarjamo na hitro in točno postrežbo! Nizke cene!

Veronika Kenda

Ljubljana, Dunajska cesta 20

Zaloga papirja, pisalnih in risalnih potrebščin

Glavna zaloga

Jos. Petričevih zvezkov

Zlate svetinje: Berlin, Pariz, Rim itd.

Najbolj. kosm. zob-
čistilno sred-
stvo!

SEYDLIN

Izdelovatelj
O. Seydl

Ljubljana, Spital.-Stritar. ul. 7

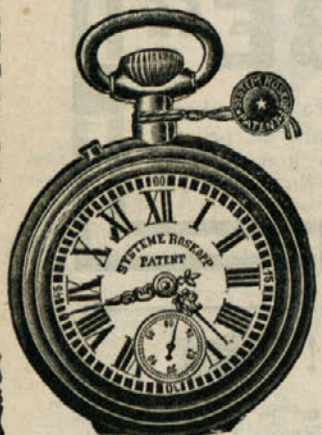
ZELODČNA TINKTURA

odvajalna
LEKARJA PICCOLI-JA
v LJUBLJANI
pospešuje prebavo in odpertje
teles. Cenik brezplačno.

Ena stekleničica 20 vinarjev.

Fran Čuden

v Ljubljani v Prešernovih ulicah

- Urar -

Delničar tovarniške družbe „UNION“ za izdelovanje najboljših ur v Švici

Trgovec z zlatnino in srebrnino. Eksport.

Ceniki zastoj in poštnine prosti.

Kot zanesljivo uro priporočam posebno „Union“.

Anton Turk

knjigovez in založnik v Ljubljani na Dunajski cesti

priloga:

Kubična knjiga

ali hitri računar za trgovce z lesom (na staro mero) K 3-20, s poštnino 10 v. več.

Kubična računica

(II. natis) cena 1 K, po pošti 10 v. več.

Nova kubična knjiga

ali hitri računar za trgovce z lesom, po novi decimalni ali meterski meri. V platno vezana 5 K, po pošti 20 vin. več.

Drogerija ANTON KANC

Ljubljana, Židovske ulice 1.

priloga: drogve, kemikalije, ustne vode in zobni prašek; redilne in posipalne moke za otroke, dišave, toaletne predmete, fotografske aparate in potrebščine, obvezila, sredstva za desinfekcijo, paste in vosek za tla, čaj, rum, konjak, mineralne vode in soli za kopel. Zaloga karbida.

Oblastveno koncesijonirana prodaja strupov.

Kupuje vsakovrstna zelišča (rože) semena, korenine, cvetje, lubje itd.

Jos. Rojina v Ljubljani

v Šelenburgovih ulicah št. 5

priloga

elegantne obleke po meri

iz pristnega angleškega blaga.

Priporoča svojo zalogo izgotovljenih oblek, plaščev iz tirol. nepremočljivega lodna. Najsolid. postrežba.

Ustanovljeno leta 1832.

Priznано najboljša Oljnate barve

zmlete s stroji najnovejše sestave, prekašajo vsako konkurencu po finosti, ki omogočijo z jako majhno množino pobarvati veliko površino,

razpošilja po nizkih cenah

Adolf Hauptmann

v Ljubljani

prva kranjska tovarna oljnatih barv, firneža, laka in steklarskega kleja.

Zaloga slikarskih in pleskarskih predmetov.

Ilustrovani ceniki dobe se brezplačno.

Julija Štor

v Prešernovih ulicah št. 5. poleg Mestne huanilnice

Največja zaloga

moških, ženskih in otročjih čevljev

iz najboljših tovarov, domačih in tujih.

Turistom priporoča pristne gojserske gorske čevlje

Zmerne cene.

Solidna postrežba.

Prodaja na debelo.

Prodaja na drobno.

Tiskovine

za industrijo, trgovino in obrt

od navadnega trgovskega zavitka do obširnega cenika.

Tisk umetniških razglednic.

Postrežba točna.

TISKARNA KNJIG IN UMETNIN A. SLATNAR V KAMNIKU

IZVRŠUJE NAJRAZNOVRSTNEJSE ENO- IN VECBARVNE TISKOVINE IN SPREJEMA V TISK TUDI NAJOBSEZNEJSA DELA. □ □ IZVRŠITEV VEDNO □ PRIZNANO LICNA IN PO ZMERNIH CENAH. □

Založništvo

„Našega Lista“ s prilogo „Kamničan“ in „Slov. Gospodinja“ ter „Oglasnika“.

Trgovina s papirjem in pisalnimi potrebščinami.

Knjigoveznica.

Velika zaloga zlatih in srebrnih žepnih ur, stenskih ur, vsakovrstnih optičnih predmetov. Zlatnine in srebrnine. Cene nizke.

Cenovniki zastoj in franko.

Fr. P. Zajec, Ljubljana, Stari trg

Oglejte si — poljedelskih strojev, slamoreznic, čistilnic, največjo zalogo mlatilnic, gepelnov in preš za grozdje in sadje, štedilnikov, peči, železnih nagrobnih križev itd. pri

FR. STUPICA V LJUBLJANI

na Marije Terezije cesti št. 1 in na Valvazorjevem trgu 6, nasproti Križanske cerkve.

Ravnatom zamoreto kupiti vsak čas po najnižjih cenah traverze, železniške šine, cement in vse druge stavbne potrebščine, razno orodje, sesalke za vodo, vino in gnojnico, vseh vrst tehtnice in uteži in vse druge v železninsko stroko spadajoče predmete.

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernove ulice

Največja izbira izgotovljene obleke za gospode, dame in otroke.

Priporočajte

povsod

„Naš List“

„Flox“

je fotografski aparat, s katerim lahko fotografira vsakdo brez da bi se prej kaj učil. S tem aparatom se napravljajo podobe v velikosti 5x7 cm in stane eleganten s kompletno opremo in navodilom samo K 6.—. Razpošilja po povzetju H. Weiss, Dunaj, XIV/3. Sechshausstrasse 5/110.

I poliliterska steklenica K 2.

MALOKRVNE

nervozne in bolehave osebe kakor tudi slabotne otroke

Krepča edino le

ZELEZNATO VINO

LEKARNARJA PICCOLI-JA v LJUBLJANI